

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
2020/4417

Vår ref
20/1673-

Dato
9. desember 2020

**Dokument 8:63 S (2020-2021) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen,
Erlend Wiborg, Roy Steffensen og Morten Stordalen - Om fjerning av
boplikten for boligeiendom og fritidseiendom**

1. Hva saken gjelder

Jeg viser til Kommunal- og forvaltningskomiteens oversendelse 2. desember 2020 av Dokument 8:63 (2020-2021) til Kommunal- og moderniseringsministeren. Komiteen ber om statsrådets vurdering av forslaget, og at statsråden koordinerer sin uttalelse med andre berørte departementer. Forslaget gjelder et sakfelt som hører inn under Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde. Henvendelsen fra komiteen er derfor sendt videre til meg som rett adressat for å gi svar.

Representantene Helge André Njåstad, Åshild Bruun-Gundersen, Erlend Wiborg, Roy Steffensen og Morten Stordalen foreslår i Dokument 8:63 (2020-2021) at Stortinget skal be regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer slik at boplikten for boligeiendom og fritidseiendom oppheves. I forslaget er det vist til at reglene representerer et kraftig inngrep i privat eiendomsrett, at de bygger på en misforstått tanke om at de sikrer økt bosetting i distriktene, og at eiendommene som reglene gjelder for blir gjenstand for negativ prisregulering som ikke er i samsvar med resten av boligmarkedet. Det er vist til en undersøkelse fra NMBU fra 2002 hvor det er konkludert med at boplikt ikke hadde noen positiv virkning for økning (og hindret heller ikke nedgang) i folketallet i kommuner med boplikt i forhold til kommuner uten. Undersøkelsen viste at boplikten reduserer eiendommenes markedsverdi. Representantene gir uttrykk for at eiendomsretten må styrkes gjennom å fjerne boplikten, slik at den ikke hindrer vekst og utvikling i distriktene.

2. Om boplikt som følger av lokal forskrift

Reglene representantene foreslår å oppheve står i konsesjonsloven §§ 7 og 10. Kort fortalt innebærer reglene at det i den enkelte kommune kan innføres lokal forskrift om konsesjonsplikt for eiendommer som ellers er unntatt fra konsesjonsplikten etter konsesjonsloven. Slike forskrifter (nullgrenseforskrifter) kan bare fastsettes etter anmodning fra kommunen, og så langt det anses nødvendig for å hindre at eiendommer som bør brukes til helårsbolig blir brukt til fritidsformål.

Formålet med reglene er altså å hindre at helårsboliger tas i bruk til fritidsformål. For den enkelte kommune kan begrunnelsen for å innføre forskrift være litt forskjellig. I noen kommuner kan formålet være å opprettholde og styrke bosettingen mer generelt. I andre kommuner gjelder forskriften områder som er attraktive til fritidsformål. I slike tilfeller kan forskriften sikre lokalbefolkningen tilgang til attraktive boplasser og bidra til å unngå "spøkelsesbyer". Eksempler på dette er kommunene Kragerø og Lillesand, som har valgt å ha lokal forskrift.

En oversikt på Landbruksdirektoratets side¹ viser at det i dag er 43 kommuner som har innført lokale forskrifter. KOSTRA-tall² viser at antallet kommuner med slike forskrifter har sunket over de siste ti årene, men det ser nå ut som om antallet flater noe ut. I en kommune med lokal forskrift kan en helårsbolig ikke brukes til fritidsformål, uten at kommunen har innvilget konsesjon. Kommunen kan da velge å gi konsesjon eller å avslå. KOSTRA-tall viser at kommunene behandlet 49 slike saker i 2019, og at avslagsprosenten var 21,3.

3. Tidligere forslag om opphevelse

Landbruks- og matdepartementet sendte 15. oktober 2014 på høring et forslag om å oppheve konsesjonsloven og boplikten. Forslaget om opphevelse omfattet også reglene som gir hjemmel for lokale forskrifter om nedsatt konsesjonsgrense. Forslaget møtte stor motstand i høringen, og ble ikke fremmet for Stortinget. Isteden fremmet regjeringen Prop. 92 L (2016-2017), som førte til at Stortinget fastsatte noen endringer i konsesjonsreglene som gjaldt landbrukseiendommer. Reglene om konsesjonsplikt som følge av lokale forskrifter ble ikke endret.

4. Min vurdering av forslaget

Regjeringen legger til grunn at det ikke skal gjennomføres ytterligere liberalisering i jord- og konsesjonslovgivningen, heller ikke i reglene om lokale forskrifter etter konsesjonsloven.

Jeg vil peke på at bosettingsutfordringene i landet er ulike. I noen områder av landet er fraflytting et stort problem. I andre områder er det vel så viktig å bidra til at fastboende kan få mulighet til å kjøpe eller beholde attraktive boliger istedenfor at disse boligene overtas av fritidsbrukere, som kun blir bosatt i deler av året eller uken. I begge tilfeller er det viktig å ha et mål om å bidra til levende lokalsamfunn over tid, og gjennom hele året. Lovgivningen må

¹ [Kommunale forskrifter etter konsesjonslova § 7 - Landbruksdirektoratet](#)

² Kommune- Stat-Rapportering, Landbruksdirektoratet rapport nr. 27/2020

derfor gi kommunene nødvendige redskaper for å løse utfordringene. Reglene om boplikt i konsesjonsloven er et slikt redskap.

Jeg mener at dagens regler gir kommunene egnede virkemidler til å løse lokale utfordringer. Virkemidlene er lokaldemokratisk forankret, og jeg har stor tillit til at kommunene selv er i stand til å foreta gode vurderinger av om boplikt er egnet i kommunen. Hvis reglene oppheves, mister kommunene dette verktøyet. Mange kommuner mener at dagens regler er viktig for utviklingen av deres lokalsamfunn. Å frata kommunene denne muligheten til å løse lokale utfordringer mener jeg vil være uheldig.

Med hilsen

Olaug Vervik Bollestad